

Eria Ekiakie Roke

Obe Ewuhre Uzuazo Oleleikristi gbe Usi Uwoma Ota Mai

ASOI 3-9

EWARE AGHAE NO E RRỌ EBAIBOL NA | IKELAKELE 27-29

“Rọ Aro Kele Jihova nọ O Wo Ọriewe Hẹ Na”

w13 6/15 10 ¶14

Riẹ re Whọ jẹ Rọ Aro Kele Iruemu-aghae Jihova Ziezi

¹⁴ Emetẹ isoi na a tẹ nya bru Mosis jẹ ta kẹ nọ: “Fikieme a je si odẹ ọsẹ mai no unu-uwo riẹ, kọ fiki epanọ o wo ọmọzae he?” Kẹsena a tẹ lẹ nọ: “Kẹ omai ẹkẹ eware mai eva udevie imoni ọsẹ mai.” Kọ Mosis ọ ta kẹ ae nọ, ‘A sae rẹriẹ uzi na ha?’ Ijo, ukpoye “ọ tẹ rehọ ẹme rai se ỌNOWO na.” (Ik. 27: 2-5) Uyo vẹ Jihova ọ kẹ? Ọ ta kẹ Mosis nọ: “Ukiehọ kẹ emetẹ Zẹlofehad; whọ rẹ kẹ ae ẹkẹ ukuo-oriọ udevie imoni ọsẹ rai, who ru re ukuoriọ ọsẹ rai u te ae obọ.” Jihova o ru oware ofa jọ. O fi uzi họ nọ a re lele nọ oware utiona o tẹ romavia, ọ vuẹ Mosis nọ: “Oteronọ ohwo o whu, o gbe wo ọmọzae he, kẹsena a [vẹ] rehọ ukuoriọ riẹ kẹ ọmọtẹ riẹ.” (Ik. 27:6-8; Jos. 17:1-6) No umuo oke yena vrẹ, uzi nana o jọ obufihọ kẹ eyae Izrẹl kpobi nọ oware utioye o via kẹ.

w13 6/15 11 ¶15

Riẹ re Whọ jẹ Rọ Aro Kele Iruemu-aghae Jihova Ziezi

¹⁵ Jihova o ku ẹme yena họ wowou, ababọ ọriewe. Ọ rẹrote eyae yena nọ i wo ohwo ho na avọ adheẹ, wọhọ epanọ ọ jẹ hai ru kẹ emọ Izrẹl nọ i kiọkọ nọ eware i woma kẹ. (Ol. 68:5) Onana yọ ojọ evaọ usu iriruo buobu evaọ Ebaibol na nọ i dhesẹ oghẹrẹ nọ Jihova o ro yerikugbe idibo riẹ

sa-sa ababọ ọriewe.—1 Sam. 16:1-13; Iruẹru 10:30-35, 44-48.

w13 6/15 11 ¶16

Riẹ re Whọ jẹ Rọ Aro Kele Iruemu-aghae Jihova Ziezi

¹⁶ Ẹvẹ ma sae rọ rehọ aro kele Jihova nọ o wo ọriewe hẹ na? Kareghẹhọ nọ re a ta nọ ohwo o wo ọriewe hẹ, u wo abọ ivẹ. Nọ ma tẹ kare ọriewe ma jẹ sai ru eware kẹ amọfa ababọ ọriewe. Uzẹme, mai kpobi ma re roro nọ eva mai e rrọ veve, gbe inọ ma kare ọriewe. Rekọ, ẹsejohọ whọ te riẹ inọ o lohọ họ re ohwo-akpọ ọ ginẹ riẹ je dhesẹ epanọ ọyomariẹ ọ rrọ veve. Nọ o rrọ ere na, eme u ti fi obọ họ k’omai riẹ sọ ma wo uruemu ọriewe hẹ? Nọ Jesu ọ gwọlọ riẹ oware nọ amọfa a be ta kpahe iẹ, ọ nọ egbenyusu ekpekpe riẹ nọ: “O no ahwo a bi se Ọmọ ohwo na?” (Mat. 16:13, 14) Kọ u gbe fo re who ru epọvo na re? Whọ sae nọ ogbenyusu ra nọ who fievahọ nọ ọ te ta uzẹme na k’owhẹ sọ who wo uruemu ọriewe. Nọ ọ tẹ ta k’owhẹ nọ whọ dina wo uruemu ọriewe, eme u fo nọ who re ru? Lẹ se Jihova nọ o fi obọ họ k’owhẹ nwene uruemu na re whọ sae rọ aro kele iei ziezi.—Mat. 7:7; Kọl. 3: 10, 11.

Eware Aghae nọ Whọ Kie Via

it-2 528 ¶15

Idhe

Idhe Udi. A jẹ hai dhe idhe udi kugbe idhe efa nọ a jẹ hai dhe, maero evaọ okenọ ahwo Izrẹl a ruọ Ẹkwotọ Eyaa na no. (Ik 15:2, 5, 8-10) Enwaene (“udi ogaga”) a jẹ hai ro dhe idhe nana, yọ a re ku ei fihọ ehru agbada-idhe na. (Ik 28:7, 14; je rri Ony 30:9; Ik 15:10.) Pọl ukọ na o kere se

Ileleikristi nọ e jọ obọ Filipai inọ: “O tẹ make rọnọ a bi ku omẹ wọhọ idhe udi fihọ ehru idheidhe gbe iruo odibogba ọrẹri nọ ẹrọwọ rai ọ be wọ owhai ru, eva e be were omẹ.” Pọl ọ jọ etenẹ na rehọ idhe udi dhese epa-nọ ọ be rọ rehọ unevaze gbodibo kẹ ibe Ileleikristi riẹ. (Fil 2:17) Taure o te ti whu, o kere se Timoti nọ: “A mu omẹ họ eku no wọhọ idhe udi, yọ oke obusino mẹ o kẹle no.”—2Ti 4:6.

Ẹme nọ A re Ru Ovavo

w07 4/1 17-18

Oghẹrẹ Idhe nọ E rẹ Were Ọghẹnẹ

Okenọ Jihova ọ to ọrẹwho Izrẹl họ, ọ vuẹ rai oghẹrẹ nọ ọ gwọlọ nọ a rẹ rọ gọe gbe oghẹrẹ idhe nọ a re dhe rọ gọe. (Ikelaकेle, uzou avọ 28 gbe 29) A jẹ rọ ibi nọ i no otọ na ze dhe idhe jọ; yọ a jẹ rọ erao wọhọ, iruẹ, igode, ewe, ilekuku, gbe irueruẹ dhe idhe efa re. (Iruo-Izerẹ 1:3, 5, 10, 14; 23:10-18; Ikelaकेle 15:1-7; 28:7) Idhe efa jọ nọ a je dhe họ idhe emahọ, onọ erae e rẹ rọ mahe eware nọ a ro dhe idhe na kpobi no. (Ọnya-no 29:38-42) Idhe ọriẹyeri yọ idhe ọfa nọ a je dhe re, onọ ahwo nọ a dhe idhe na a rẹ rọ jọ eva eware nọ a ro dhe idhe kẹ Ọghẹnẹ na re.—Iruo-Izerẹ 19:5-8.

A jẹ rọ idhe kpobi nọ a je dhe kẹ Ọghẹnẹ evaọ otọ Uzi Mosis na rọ gọe keme ọye họ Osu nọ Ọ Mai Kpehru evaọ ehrugbakpo na. Ahwo Izrẹl na a jẹ rọ idhe na dhese kẹ Jihova nọ eghale nọ ọ kẹ rai gbe oghẹrẹ nọ ọ be rọ thọ ae o da rai ẹro fia. Yọ nọ a te ru thọ Jihova ọ jẹ rọ iruthọ rai rọvẹ rai fiki idhe rai na. Nọ a te bi koko izi Jihova jẹ be gọe evaọ edhere nọ ọ gwọlọ, Jihova ọ jẹ ghale ae gaga.—Itẹ 3:9, 10.

Rekọ, uruemu ahwo nọ a bi dhe idhe na họ oware nọ o mai wuzou kẹ Jihova. Jihova ọ rọ ẹkwoma ọruẹaro riẹ Hosia ta

nọ: “Uyoyou nọ o rẹ hiẹ hẹ ọye o rẹ were omẹ, ọrọnikọ idheidhe he, gbe eriarie Ọghẹnẹ, viukpo idhe emahọ.” (Hosia 6:6) Fiki onana, okenọ ahwo Izrẹl a siọ egagọ uzẹme ba je mu iruemu etọtọ gbe azẹ ọhaha họ ekpe, idhe nọ a je dhe evaọ ehru agbada-idhe Jihova i gbe wo iruo ho. Oyejabọ nọ Jihova ọ rọ rehọ Aizaya ta kẹ ọrẹwho Izrẹl nọ: “Didi erere me bi wo no idheidhe ibuo-bu rai ze? Idhe emahọ nọ wha be rehọ igbo gbe iwhri erao epoporie dhe e bẹ omẹ no, yọ me wo evawere kpahe azẹ iruẹ avọ imigode gbe ewe he.”—Aizaya 1:11.

ASOI 10-16

EWARE AGHAE NỌ E RRỌ EBAIBOL NA | IKELAKELE 30-31

“Ru Eyaa nọ Whọ Ya Gba”

it-2 1162

Eyaa

Unevaze A rẹ rọ Ya Eyaa, Rekọ nọ Ohwo Ọ tẹ Ya Eyaa no, O re Ru Oware nọ Ọ Ya na Hrọ. Unevaze a rẹ rọ ya eyaa kpobi. Rekọ nọ ohwo ọ tẹ ya eyaa no, uzi Ọghẹnẹ o ta nọ ohwo na o re ru oware nọ ọ ya na hrọ. Fikiere, nọ ohwo ọ tẹ ya eyaa, o wọhọ ẹsenọ ọ rọ uzuazọ riẹ viowa inọ o re ru oware nọ o ya na gba hrọ. (Ik 30:2; je rri Rom 1:31, 32.) Oyejabọ nọ Ebaibol o rọ vẹvẹ omai unu inọ ma yoroma gaga taure ma tẹ te ya eyaa, jẹ ruẹ nọ oware nọ ma ya na yọ oware nọ ma rẹ sai ru. Uzi Ọghẹnẹ o ta nọ: “Whọ tẹ ya eyaa jọ kẹ Jihova . . . Ọghẹnẹ ra ọ te gwọlọ iẹe mi owhe hrọ; o gbẹ rrọ ere he, o rẹ te jọ uzioraha kẹ owhe. Rekọ whọ gbẹ ya eyaa evuevo ho, whọ rẹ reabe uzioraha ha.”—Izi 23:21, 22.

it-2 1162

Eyaa

Eme nọ ohwo ọ ta kẹ Ọghẹnẹ inọ o ti ru oware jọ, dhe idhe jọ hayo kẹ okẹ jọ, ru iruo jọ, hayo siomano eware jọ nọ e nwa-ne rrọ uziotọ họ. Eyaa yọ oware nọ ohwo ọ rẹ rọ unevaze ta nọ o ti ru. Eyaa i wo ẹgba wọhọ iyeyi iduwu, yọ ẹsejọ evaọ Ebaibol na eme ivẹ na i re lele ohwohwo. (Ik 30:2; Mt 5:33) “Eyaa” yọ oware nọ o rrọ ohwo iro-ro nọ ọ ta via nọ o re ru, “iyeyi iduwu” kọ ẹme nọ ohwo ọ rẹ ta kẹ ohwo nọ o kpe-hru vi ei ro dhesẹ nọ ẹme nọ ọ ta uzẹme hayo inọ o ti ru oware nọ ọ ya gba. A rẹ rọ iyeyi iduwu kẹ imuẹro ọvọ nọ ohwo ọ re ku-gbe omọfa.—Emu 26:28; 31:44, 53.

w04 8/1 31 ¶7

Oruvẹ no Obe Ikelaकेle Ze

30:6-8—Kọ ọzae Oleleikristi ọ rẹ sae raha eyaa nọ aye riẹ ọ yaa kẹ Ọghẹnẹ? Kpahe eyaa, Jihova o bi yeri kugbe enọ e be gọe wọhọ omomọvo nẹnẹ. Wọhọ oriruo, omaro-mudhe kẹ Jihova yọ eyaa nọ ohwo ọvọ ọ rẹ yaa kẹ omobọ riẹ. (Ahwo Galesha 6:5) Ọzae o wo udu nọ ọ rẹ rọ raha eyaa itieye na ha. Dede na, aye ọ rẹ whaha eyaa nọ e wọso Ẹme Ọghẹnẹ hayo owha-iruo riẹ kẹ ọzae riẹ.

Eware Aghae nọ Whọ Kie Via

it-2 28 ¶1

Jẹfta

A rẹ sae rọ ohwo kẹ Jihova re o ru iruo evaọ uwou-udhu riẹ evaọ edẹ uzuazọ riẹ kpobi. Esegbini a wo udu nọ a sai ro si-obono emọ rai rọkẹ iruo nana. Samuẹle yọ omọvo jọ nọ a rọ kẹ Jihova re o ru iruo evaọ uwou-udhu riẹ. Taure a te ti yeyi oni riẹ ọ rọ ya eyaa na. Ọzae riẹ, Ẹlkena ọ whobọ fihọ eyaa na. U kri hi nọ a nwani bru Sa-

muẹle evie nọ, Hana ọ tẹ rehọ iẹe kpobọ uwou-udhu na. Hana avọ ọzae riẹ a rehọ arao ze nọ a ro dhe idhe evaọ okenọ a rehọ Samuẹle kpobọ uwou-udhu na. (1Sa 1: 11, 22-28; 2:11) Samsin yọ omọ ọfa nọ a si-obono rọkẹ iruo Jihova re ọ jọ Nazaraet. —Ibr 13:2-5, 11-14; jọ Ik 30:3-5, 16 ruẹ udu nọ ọsẹ o wo nọ omọtẹ riẹ ọ tẹ ta nọ o bi ru oware jọ.

ASOI 17-23

EWARE AGHAE NỌ E RRỌ EBAIBOL NA | IKELAKELE 32-33

“Wha . . . Le Ahwo Kpobi nọ A be Rria Ẹkwotọ na No”

w10 8/1 23

Kọ Whọ Riẹ?

Eme họ “eria ikpehru” nọ a jọ Ikereakere Hibru fodẹ gaga na?

Taure ahwo Izrẹl a tẹ te ruọ Ẹkwotọ Eyaa na, Jihova ọ ta kẹ ae nọ a raha eria nọ ahwo Kenan nọ a be rria ẹkwotọ na a be jọ gọ emedhọ na kpobi no. Ọghẹnẹ o jie uzi kẹ ae nọ: “Wha . . . raha emema itho nọ a kare gbe emema ayono rai kpobi, yọ wha re kporo eria ikpehru ereri rai kpobi no.” (Ikelaकेle 33:52) O sae jọnọ ehru igbehru nọ e rrọ eria vevẹ a jẹ jọ gọ emedhọ na hayo ehru egbada nọ a vi fihọ eria efa, wọhọ otọ ire hayo evaọ ikpewho. (1 Ivie 14:23; 2 Ivie 17:29; Izikiẹl 6:3) A rẹ sai ru egbada-idhe, ipila hayo ekpọ ọreri, emema, egbada in-sense, gbe eware efa nọ a re ro ru egagọ rai fihọ eria nana.

w08 2/15 27 ¶5-6

Wuhrẹ no Ethobọ Emọ Izrẹl Ze

Ma reriẹ ovao ku ebẹbẹ buobu nẹnẹ nọ e wọhọ erọ emọ Izrẹl. Akpọ inenẹ o wo ẹkẹ edhọ riẹ. Usu rai họ ugbo, eware ẹkeriotọ,

ahwo nọ e viode evaọ eria aruozaha, iko-ko isuęsu, isu egagọ jọ, avọ ahwo uviuwou dede. Ma gbẹ yọrọ oma ha, eware nana jọ e rẹ sae jọ enọ ma fi isiuru mai họ. Usu okpekpe nọ ma re wo kugbe enọ i you Jihova ha o rẹ sae raha usu mai kugbe Ọghenẹ.

Ọfariẹ-ogbe o jọ abọ ologbo ọrọ egagọ Ebale onọ u si emọ Izrẹl buobu urru. Egbe-ẹ itieye na i gbe bi gele ahwo Ọghenẹ jọ kie. Wọhọ oriruo, ohwo nọ ọ kare orimuo ọ tẹ nẹ oria jọ ọvo evaọ ekomputa riẹ ọ rẹ sae raha iroro efuafo riẹ no fiki iwoho ẹbẹba. U re yoma kẹhẹ re ifoto ẹbẹba e raha iroro Oleleikristi.

it-1 404 ¶2

Kenan

Joshua “o ru oware kpobi nọ Jihova ọ ta kẹ Mosis” inọ a raha ahwo Kenan kpobi no. (Jos 11:15) Rekọ orẹwho Izrẹl a rọ aro keke Joshua re a raha ahwo Kenan no ẹkwotọ na no riẹriẹriẹ hẹ. Fikiere nọ oke o be nyaharo na, ahwo Kenan nọ i kiọkọ ẹkwotọ na a tẹ wha ekpehre iruemu edhọgọ, ozighi, gbe ọfariẹ-ogbe rai fihọ ahwo Izrẹl oma. Yọ onana o wha riẹ ze nọ ahwo Izrẹl nọ a whu a ro bu vi ahwo Kenan nọ a hai ti whu o hae jọnọ a raha ahwo Kenan kpobi no wọhọ epanọ Ọghenẹ o jie kẹ ae na. (Ik 33:55, 56; Ibr 2:1-3, 11-23; Ol 106:34-43) Jihova ọ vuẹ ahwo Izrẹl na nọ o re bruozie ọriẹwẹ hẹ. Ọ tẹ jẹ ta kẹ ae nọ otẹrọnọ a mu usu kugbe ahwo Kenan na, be ruọ orọ kugbe ai, bi lele ae gọ emedhọ rai, jẹ be rọ aro keke iruemu egagọ rai gbe iruemu etọtọ efa nọ a bi ru, ọraha ọvo nọ o je ti te ahwo Kenan na ọye o ti te ai re, ‘ẹkwotọ na ọ vẹ jẹ kpa ai kufiẹ.’—Ọny 23:32, 33; 34:12-17; Ize 18:26-30; Izi 7:2-5, 25, 26.

Eware Aghae nọ Whọ Kie Via

it-1 359 ¶2

Uwhru

Nọ a tẹ ma ẹta rọ riẹ ofẹ nọ ẹkẹ otọ nọ o ti te orua na o ti kie fihọ no, kẹsena a vẹ rọ oware avive na, koyehọ, epanọ orua na o bu te, rọ riẹ oghẹrẹ nọ ẹkẹ otọ nọ o ti te orua na o te rro te. “Ẹta wha rẹ ma rọ ghale otọ na kẹ iviuwou rai kpobi re o jọ ukuoriọ rai. Rọkẹ itu nọ e rro buobu, wha re ru ukuoriọ rai rro, rọkẹ itu nọ i bu hu, wha re ru ukuoriọ rai kawo. Ukuoriọ ohwo kpobi o rẹ jọ oria nọ ẹta o kie fihọ kẹe.” (Ik 33:54) A re nwene ofẹ nọ ẹta na o kie fihọ nọ otọ orua na o rẹ jọ na ha, rekọ a rẹ sai nwene epanọ otọ nọ u te orua na o rro te. Oyejabọ nọ a ruẹ nọ ẹkẹ otọ nọ u te orua Juda o rro ga hrọ, a tẹ jọ eva riẹ bru o jọ kẹ orua Simiọn.—Jos 19:9.

Ẹme nọ A re Ru Ovavo

w09 10/1 30, ẹkpẹti

EMỌ NỌ ỌGHENẸ O FIOBỌHỌ KẸ AHWO FI KPAROBO

Orẹwho Izrẹl oke anwae yọ orẹwho nọ Ọghenẹ ọ salọ kẹ omariẹ ikpe buobu no taure egagọ Ileleikristi i te ti muhọ. Yọ evaọ ẹsejọ, Ọghenẹ ọ kẹ rai udu inọ a koko egba-ẹmo họ je fi ẹmo. Taure a tẹ te ruọ ẹkwotọ Kenan nọ Ọghenẹ ọ ya eyaa kẹ Abraham nọ ọ te rọ kẹ ahwo Izrẹl na, ọ ta kẹ ae nọ: “Jihova Ọghenẹ rai ọ te rehọ [erẹwho ihre] kẹ owhai, wha ve ti fi ai kparobọ. Wha rẹ ruẹ nọ wha raha e rai muotọ. Wha rẹ re ọvo ọvuọvo kugbe ai vievie he yọ wha rẹ re ohro rai kakaka ha.” (Iziewariẹ 7:1, 2) Fiki onana, Joshua nọ ọ jọ Oletu egbaẹmo ahwo Izrẹl o fi erẹwho ewegre yena kparobọ “nwane wọhọ epanọ Jihova Ọghenẹ Izrẹl o jie uzi na.”—Joshua 10:40.

Kọ evega gheghe orẹwho Izrẹl o jẹ hae rọ wọ ẹmo bru erẹwho nana re a fi ai kparo-bọ? O rọ ere vievie he. Edhọgọ, aze-okpe, gbe iruemu ofariẹ-ogbe etọtọ e da erẹwho nana fia. A jẹ tubẹ rọ erae mahe emọ rai ro dhe idhe dede. (Ikela-kele 33:52; Jerima-ya 7:31) Uyoyou nọ Oghenẹ o wo kẹ ahwo riẹ oye o wọ riẹ re o si egbegbe kpobi nọ ẹkwotọ na, keme Oghenẹ o rọ fuafo jẹ vọ avọ uvioziẹ. O make rọ ere na, Jihova o jẹ kiẹ idu ahwo kpobi riwi—oware nọ oletu ogbaemo ovuovo o sai ru nenẹ he—yọ o siwi ahwo nọ a kurẹriẹ no idhere imuomu rai re a gọe.

ASOI 24-30

EWARE AGHAE NỌ E RRỌ EBAIBOL NA | IKELAKELE 34-36

“Ru Jihova HỌ Oria Adhẹzo Ra”

w17.11 9 ¶4

Ru Jihova HỌ Oria Adhẹzo Ra

⁴ Rekọ eme ahwo Izrẹl a re ru nọ ohwo o tẹ rọ ọthobọ kpe omọfa? Dede nọ ohwo otio- na o keke aro fihọ ru onana ha, o reabe aze ghele. (Emu. 9:5) Rekọ fiki ohro-oriọ, Jihova o ru ọruẹfihotọ nọ ohwo otioye na o sae rọ dhe siọ okioja aze na ba kpohọ ojo evaọ usu ikpewho adhẹzo ezeza nọ a ruẹf fihọ. O rẹ sae jọ obei wo ọthowẹ. Ohwo nọ o rọ ọthobọ kpe ohwo na o rẹ daji okpewho adhẹzo na besenọ ozere okpehru na o re whu.—Ik. 35:15, 28.

w17.11 9 ¶6

Ru Jihova HỌ Oria Adhẹzo Ra

⁶ Nọ ohwo o tẹ rọ ọthobọ kpe omọfa, o rẹ kaki “gu ẹkẹ unu riẹ rọ kẹ ekpako na” evaọ obọ unu okpewho adhẹzo nọ o dhe kpohọ. Ekpako na a re dede iei rehọ. (Jos. 20:4) Nọ omoke jọ o jẹ vrẹ no, a ve vi ei zihe bru

ekpako ẹwho nọ o jọ kpe ohwo na, kẹsena ekpako yena a ve gu ẹdhọ na. **(Se Ikela-kele 35:24, 25.)** Nọ ekpako yena a tẹ ruẹ nọ ọthobọ o gine ro kpe ohwo na, ẹsiẹ o re ro zihe kpohọ ẹwho adhẹzo na.

w17.11 11 ¶13

Ru Jihova HỌ Oria Adhẹzo Ra

¹³ Ohwo nọ o rehọ ọthobọ kpe omọfa o tẹ dhe ruọ okpewho adhẹzo jọ, oma o rẹ fọe. Jihova o ta kpahe ikpewho yena nọ, ‘oria adhẹzo e rẹ te jọ kẹ owhai.’ (Jos. 20:2, 3) A rẹ gbẹ wariẹ rehọ ohwo na guẹdhọ họ fiki oware nọ o thọ riẹ obọ na; yọ a rẹ kẹ ohwo nọ o gwọlọ kioja na uve ruọ ẹwho adhẹzo na nyai kpei hi. Fikiere, udu u re gbe bru ohwo na ha inọ a ti kpei. Nọ o rọ ẹwho adhẹzo na, oma o rẹ fọe keme otọ ọthowẹ Jihova o rọ. Dede na, oronikọ o wọhọ ẹse- nọ o rọ uwou-odi evaọ obei hi. O rẹ sae jọ ẹwho na ru iruo, fiobohọ kẹ amọfa, jẹ gọ Jihova dhedhe. Ẹhe, o rẹ gbẹ sai yeri uzua- zo evawere avọ omofowẹ!

Eware Aghae nọ Whọ Kiẹ Via

w91 2/15 13 ¶13

Osa Ẹtanigbo nọ O Rọ Ẹrẹrẹ Rọkẹ Ahwo Kpobi

¹³ Adamu avọ lvi a ti wo erere no ẹtanigbo na ze he. Uzi Mosis na o ta nọ: “Wha re mi ẹtanigbo ovo fihọ uzuazọ ojihe he, onọ u fo nọ o re whu.” (Ikela-kele 35:31) A viẹ Adamu họ họ, o keke aro fihọ raha uzi. (1 Timoti 2:14) Fikiere ma sae ta nọ Adamu o kpe emọ riẹ kpobi, keme a reuku sebaegba no obọ riẹ ze, onọ u ru nọ aikpobi a rọ rea- be uwhu. O rọ veve nọ Adamu o fo uwhu keme, o keke aro fihọ ghemeeyo kẹ Oghenẹ dede nọ o jọ ohwo ogbagba. O hae jonọ Oghenẹ o kuvẹ re Adamu o wo erere no ẹtanigbo na ze, oyena o hai ti dhesẹ nọ Jihova o bi gbagbọkẹ izi ikerẹe riẹ. Rekọ osa

uzioraha Adamu nọ a hwa no na, u voro abe uwu nọ emọ Adamu a re na no! (Ahwo Rom 5:16) Onana u dhesẹ nọ Jihova ọ raha ogaga nọ uzioraha u wo nọ ọ be rọ wha uwu ze no, yọ o ru onana rọwokugbe uzi. Qnọ ọ ta omai no igbo na “o whu rọkẹ ahwo kpobi,” koyehọ rọkẹ emọ Adamu kpobi.—Ahwo Hibru 2:9; 2 Ahwo Kọrint 5:21; 1 Pita 2:24.

ASOI 31–AZEZA 6

EWARE AGHAE NỌ E RRỌ EBAIBOL NA | IZIEWARIĘ 1-2

“Oghenẹ Họ Qnọ O Wo Ẹdhoguo Na”

w96 3/15 23 ¶1

Jihova O You Ẹrẹreokie Gbe Uviozie

A kẹ ekpako ukoko udu nọ a re ro guẹdhọ ohwo nọ ọ thọ uzi ulogbo jọ. (1 Ahwo Kọrint 5:12, 13) Nọ a te bi guẹdhọ ohwo, a re kareghẹhọ nọ Jihova ọ gwọlọ nọ o tẹ lọhọ a re ohwo na ohro. Oteronọ ohwo nọ ọ thọ uzi na o gbe kurẹriẹ hẹ a re re iẹe ohro hẹ, a re si ohwo otiyẹ na no ukoko. Rekọ oronikọ fiki egrẹ ekpako na a re ro si ohwo otiyẹ na no ukoko ho. Yọ a re rẹro nọ ukoko nọ a si ohwo na no na, u ti fiobọhọ kẹe re o kurẹriẹ. (Rri Izikiel 18:23.) Utee ekpako na hẹ re a bru uviozie, keme a riẹ nọ Kristi hẹ onọ o wuzou rai. A wọhọ “oria nọ a re dhere nọ ofou o te bi fou.” (Aizaya 32:1, 2) Fikiere, o gba rai hẹ nọ a re bruozie ọriewẹ hẹ rekọ a re wo ororokẹ.—Iziewarię 1:16, 17.

w02 8/1 22 ¶4

Rọ Omarokpotọ Yo Ẹme Kẹ Udu-esuo Oghenẹ

⁴ Rekọ re a jọ obruozie o gwọlọ vi ẹriẹ Uzi na ovo. Fikinọ a gba ha, o gwọlọ nọ ekpako na a re mu ẹro hẹ otọ gaga re a kpọ

iroro ethothọ udu rai—wọhọ oriobọ, ọriewẹ, gbe uvou-uthei—iruemu nọ e rẹ sae v’edhọ rai tu. Mosis ọ ta kẹ ae nọ: “Wha bruozie ọriewẹ hẹ; oghẹrẹ ovo na whọ rẹ kezọ kẹ ẹdhọ ohwo ologbo avọ ọkakawo re; ozọ ovao ohwo u mu owhai hi, *keme Oghenẹ o wo ozięobro na.*” (Ẹjẹlẹ ibiẹme na omai.) Ẹhẹ, ibruozie Izrẹl a je guẹdhọ kẹ Oghenẹ. Ẹvẹ oghọ yena ọ rrọ oware iguegue te!—Iziewarię 1:16, 17.

Eware Aghae nọ Whọ Kiẹ Via

w13 9/15 9 ¶9

Ma Rẹ Sai Fievahọ Ekareghẹhọ Jihova

⁹ Okenọ emọ Izrẹl a mu onya ikpe 40 na hẹ evaọ ‘igbrẹwọ ilogbo’ na, Jihova ọ vuẹ rai hi kpahe oghẹrẹ nọ ọ te rọ kpọ hayo rẹrote ai. Rekọ noke toke o je ru oware nọ a sai ro fievahọ iẹe je lele ithubro riẹ. Ọ jẹ rọ ẹgho su ai evaọ uvo, evaọ aso kọ erae, be rọ ere dhesẹ kẹ ae nọ ọ rrọ kugbe ai noke toke evaọ onya igbrẹwọ imuozọ yena. (Izie. 1:19; Qny. 40:36-38) Ọ rẹrote ẹgwọlọ rai re. “Ehọ rai e bẹre he, yọ awọ rai o fu hu.” Evaọ uzẹme, “oware ovo o kare rai he.”—Neh. 9: 19-21.

Ẹme nọ A re Ru Ovavo

w13 8/15 11 ¶7

Who “Muofu [Kẹ] Qnowo” Na ha

⁷ Eme ọ amọfa e sai whrehe ẹrọwọ mai. (Se Iziewarię 1:26-28.) Emọ Izrẹl a nwani no igbo ljipti obọ. Jihova ọ rehọ iye ikpe tehe orẹwho yena nọ o jẹ woso idibo riẹ na, kẹsena o te kpe Fẹro avọ ogbaẹmo riẹ evaọ Abade Qwawae na. (Qny. 12:29-32, 51; 14:29-31; Ol. 136:15) Emọ Izrẹl a joma te Ẹkwotọ Eyaa na no. Rekọ obọnana, ẹrọwọ nọ a fihọ Jihova o te muhọ ewhrehe. Eme ọ sorie? Udu u whrehe rai fiki ekpehre iyẹrẹ nọ ekiotọ nọ a vi nyae kiẹ ẹkwotọ na riwi

a wha ze. (Ik. 14:1-4) Eme o no rie ze? Jihova ọ kuvẹ hẹ re oge yena nọ ọ jẹ go na ọ ruọ “otọ uwoma” na. (Izie. 1:34, 35) Kọ ma rẹ kuvẹ ẹsejọ re eme elọhoma amọfa i whrehe ẹrọwọ mai je ru omai muofu kẹ Jihova?

AZEZA 7-13

EWARE AGHAE NỌ E RRỌ EBAIBOL NA | IZIEWARIẸ 3-4

“Izi Jihova I Kierẹe jẹ Vọ Avọ Areghe”

it-2 1140 ¶5

Otorie

Nọ ohwo ọ tẹ be romatoto wuhre Ẹme Oghene ziezi, fi ei họ iruo je bi koko izi rie, o re wo orimuo vi iwuhre rie je wo areghe vi ekpako soso. (Ol 119:99, 100, 130; je rri Luk 2:46, 47.) O rro ere keme, ijaje Oghene gbe izi ozieobro rie e re kẹ ohwo areghe gbe otorie; fikiere nọ orewho Izrel a te bi koko izi Oghene, u ti ru nọ erewho nọ e wari e rai họ a ti ro rri rai wọhọ “ahwo nọ a wo areghe gbe otorie.” (Izi 4:5-8; Ol 111:7, 8, 10; je rri 1lv 2:3.) Ohwo nọ o wo orimuo ọ rẹ ruẹ nọ u fo re a la Ẹme Oghene vre hẹ, rekọ o re yeri uzuazọ rie rowokugbe izi Oghene, ọ vẹ jẹ lẹ re Oghene o fiobohọ kẹ ru ere. (Ol 119:169) Ọ rẹ kuvẹ re Ẹme Oghene o tei udu (Mt 13:19-23), o re kere ai fihọ ewe-akpala udu rie (Itẹ 3:3-6; 7:1-4), o ve je mukpahe “edhere ọrue kpobi” (Ol 119:104). Ọmọ Oghene ọ rọ edhere otionana dhesẹ nọ o wo otorie evaọ okenọ ọ jọ otoakpo na. O ru epanọ ọ rẹ rọ dhe vabọ no uwu nọ o ti whu evaọ ure oja na ha, keme ọ rie nọ re Ikereakere na e ruẹsi rugba o gwọlọ nọ o re whu oghere uwu utioye na.—Mt 26: 51-54.

w99 11/1 20 ¶6-7

Okenọ A ro Ru Ogho Gaga

Eware nọ ovie-aye Shiba na ọ ruẹ je yo i gbe rie unu gaga, fikiere ọ tẹ ta nọ: “Eva e be were idibo ra nọ i bi dikihe aro ra kẹse kẹse be kezọ kẹ eme areghe ra!” (1 Ivie 10: 4-8) Dede nọ Solomon o fe gaga, oroniko fiki efe na ovie-aye na ọ rọ ta nọ eva e be were idibo Solomon na ha. Ukpoye, idibo Solomon a be wereva kẹse kẹse keme a be kezọ kẹ eme areghe nọ Oghene ọ kẹ Solomon. Emamọ oriruo ovie-aye Shiba na o fihoto kẹ idibo Jihova nene na, keme kẹse kẹse ma bi yo eme areghe Jihova, Ọmema ma mai na gbe ero Ọmọ rie, Jesu Kristi!

U te no ere no, ẹme ọfa nọ ovie-aye na ọ ta kẹ Solomon u wuzou gaga re, ọ ta nọ: “Jọ ujiro u te Jihova Oghene ra.” (1 Ivie 10:9) Ababọ avro, ọ ruẹ vevẹ nọ Jihova họ onọ ọ kẹ Solomon areghe gbe efe nọ o wo na. Onana o rowokugbe ẹme nọ Jihova ọ ta kẹ ahwo Izrel evaọ oke nọ u kpemu. Jihova ọ ta kẹ ae nọ, ‘wha te koko ijaje me,’ “u ti dhesẹ nọ wha wo areghe gbe otorie evaọ aro ahwo nọ a ti yo kpahe ijaje nana kpobi, a vẹ te ta nọ, ‘Ababọ avro, ahwo orewho ulogbo nana yọ ahwo nọ a wo areghe gbe otorie.’”—Iziewariẹ 4:5-7.

w07 8/1 27 ¶13

Kọ Who ‘Fe Evaọ Obọ Oghene’?

¹³ Nọ Jihova o te ku eghale ku ahwo rie, eghale nọ e mai woma kpobi ọ rẹ kẹ ae. (Jemis 1:17) Wọhọ oriruo, okenọ Jihova ọ kẹ emọ Izrel ẹkwoto, ẹkwoto nọ ọ kẹ rai họ onọ “ameivie erue gbe onyo” e be jọ suẹ. Dede nọ epovo na a dhesẹ ẹkwoto ljipti, o tẹ ga kẹhẹ ma rẹ sae fodẹ edhere obodẹ ovo jọ nọ ẹkwoto nọ Jihova ọ rọ kẹ emọ Izrel u ro wo oherie. Mosis ọ ta kẹ emọ Izrel nọ: “Otọ nọ ONOWO na Oghene rai ọ be sẹro rie.”

Koyehọ, eware i ti woma kẹ ae keme Jihova ọ te rẹro te ai. Evaọ etoke kpobi nọ emọ Izrẹl a ro kru egagọ Jihova gaga, ọ ghale rai ziezi a tẹ jẹ reawere oghẹre uzuazọ nọ u woma gaga vi orọ erẹwho nọ e wariẹ e rai họ na. Ẹhẹ, eghale Jihova họ enọ i “re ru ohwo họ ọdafe”—Ikẹlakele 16:13; Iziewariẹ 4:5-8; 11:8-15.

Eware Aghae nọ Whọ Kie Via

w04 10/1 7 ¶13

Oruvẹ no Obe Iziewariẹ Ze

4:15-20, 23, 24—Kọ uzi nọ o ta inọ a rẹ kare ẹmema ọvuọvo ho na u dhesẹ inọ o thọ re a ru ithatho oware jọ kẹ ejiroro erru-ọwhẹhọ uwou? Ijo. Oware nọ a jọ etenẹ ghọ na họ, ẹmema nọ a re ru kẹ ejiroro egagọ—aghọ mukpahe ‘ẹgọ gbe ẹga nọ a rẹ ga emema.’ Ikereakere na e ghọ riẹ hẹ re a kare hayo ma oware jọ rọkẹ ejiroro erru-ọwhẹhọ uwou.—1 Iviẹ 7:18, 25.

AZEZA 14-20

EWARE AGHAE NỌ E RRỌ EBAIBOL NA | IZIEWARIẸ 5-6

“Wuhrẹ Emọ Ra re A You Jihova”

w05 7/1 10 ¶11

Esegbini, Wha Gwọlọ Kẹ Uviuwou Rai

¹¹ Ẹsejọhọ obe Iziewariẹ 6:5-7 họ oria nọ a rẹ mae riobọ họ nọ a tẹ be ta ẹme kpahe epanọ a rẹ rọ gwọlọ kẹ uviuwou ohwo evaọ abọ-ẹzi. Iviẹna rovie Ebaibol ra re who se awọ ikere yena. Muẹrohọ inọ a kake ta kẹ esẹgbini inọ a bọ edikihe abọ-ẹzi rai ga, wo uyoyou kẹ Jihova jẹ rehọ eme riẹ te udu. Ẹhẹ, u fo nọ wha rẹ jọ emọ-uwhrẹ ajọwha erọ Ẹme Ọghẹnẹ, se Ebaibol na ẹsikpobi je roro didi kpahe iẹe re wha ruẹsi wo

obọdẹ otoriẹ avọ uyoyou kpahe idhere Jihova, gbe izi riẹ. Oyena o vẹ whae ze nọ obọdẹ uzẹme orọ Ebaibol na o te rọ vọ idu rai, kẹsena o vẹ te lẹliẹ owhai wo oghọghọ, adhẹwẹ, gbe uyoyou kẹ Jihova. Wha ve ti wo eware buobu nọ wha ti ro wuhrẹ emọ rai.—Luk 6:45.

w07 5/15 15-16

Oghẹrẹ vẹ Mẹ Sai ro Wuhrẹ Emọ Mẹ Ziezi?

Itee ra, eware nọ whọ rọ karo, gbe eware nọ e rẹ were owhe i re dhesẹ oma via evaọ oghẹrẹ eme nọ whọ rẹ ta gbe eware nọ who re ru. (Ahwo Rom 2:21, 22) No oke emọfofa ze, emọ a rẹ romatoto tẹrovi ọsẹgboni rai re a wuhrẹ mi ai. Emọ a re muẹrohọ eware nọ e rrọ ọsẹgboni rai oja, yọ eware nana họ eware nọ e rẹ mae jarai oja re nọ a gbẹ rrọ emaha na. Oteronọ whọ ginẹ rọ eva ra kpobi you Jihova, emọ ra a re vuhu onana mu. Wọhọ oriruo, a rẹ riẹ nọ isase Ebaibol gbe uwuhrẹ omobọ ra e tẹ rrọ owhe oja. Onana u re ru ai riẹ nọ whọ be rọ iruo Uviẹ na karo evaọ uzuazọ ra. (Matiu 6:33) Nọ whọ tẹ be hai kpohọ iwuhrẹ uko-kẹse kẹse je bi wobọ ziezi evaọ iruo usi uwoma ota na, u re dhesẹ kẹ emọ ra nọ egagọ Jihova họ oware nọ o mae rrọ owhe oja.—Matiu 28:19, 20; Ahwo Hibru 10:24, 25.

w05 7/1 11 ¶14

Esegbini, Wha Gwọlọ Kẹ Uviuwou Rai

¹⁴ Wọhọ epanọ Iziewariẹ 6:7 u dhesẹ, etoke sa-sa ọ riẹ nọ whai esẹgbini wha sae rọ ta ẹme kugbe emọ rai kpahe eware abọ-ẹzi. Te wha rrọ edhere bi kpohọ erẹ, bi ru iruo uwou kugbe, hayo serihọ kugbe, wha sae rue uve nọ wha rẹ rọ rẹrote ẹgwọlọ abọ-ẹzi emọ rai. Uzẹme, oronikọ ẹsikpobi wharẹ rehọ emọ rai keria “wuhrẹ” kpahe

uzeme Ebaibol ho. Ukpoye, wha re dao-
ma ru re emeota-kugbe uviuwou o jo oro
abo-ezi no o re ke oboga. Woho oriruo,
emagazini *Awake!* na u wo izoeme buobu no
i gbiku kpahe koghere koghere eware isiuru.
Izoeme itieye na i re ru uve fihog no a re ro
gbiku kpahe erao no Jihova o ma, eria no i
wo erru gaga evao akpo na, gbe iruemu-
ewho sa-sa jekugbe oghere uzuazo-uyero
ahwo sa-sa no i re siuru. Oghere emeota-
kugbe otioye o re wo emaha na no a re ro
se ebe no utu origbo no o wo erowo avo
areghe na a ruere ho.—Matiu 24:45-47.

Eware Aghae no Whog Kie Via

w19.02 22 ¶11

Uyoyou gbe Uvizioie Evaog Orewhog Izrel

¹¹ **Eware no ma wuhre noi ze:** Oroniko oka-
fe ovo Jihova o re rue he. O re rue udu
mai, oghere ohwo no ma gine rro evao obe-
va. (1 Sam. 16:7) Oware ovuovo, hayo iroro
ovuovo, no a re sae ko dhere Jihova o rro
ho. O re terovi ewoma evao omamai, yo o
re tuduhog omai avo evao oghere no ma re
ro ruabohog iee. U te no ere no, o gwolohog
ma muerohog iroro iyoma je kpo ae, re i gbe
ru no ma re ro ru oware uyoma ha.—2 Irv.
16:9; Mat. 5:27-30.

AZEZA 21-27

EWARE AGHAE NO E RRO EBAIBOL NA | IZIEWARIE 7-8

“Wha re Ruog Orogo Kugbe Ai Vievie He”

w12 10/1 22 ¶12

**Fikieme Oghene O ro Gwolohog no Enog E be
Gog A Rog Ibe Eg'Oghene Rai Ogo?**

Jihova o rie ino Setan o gwolohog ku idibo rie
riere nyae gog edhog, re o sae ro ere gbe ae
ku. Fikiere Oghene o te vevae ae unu ino

ahwo erewho egedhog na a “ti ku emezae rai
riere no a gbe ti lele omeg he, a vete gog
edhog.” Onana yeg okpeme. Oteronog orewhog
Izrel a kieruog edhego, a gbe sai wo aruori-
wo gbe uketha Oghene he, yeg onana u ve
ti ru no ewegre rai a sae ro vero ae lolohog.
Kog eve Mesaya no a ya eyaa rie na o sai ro
no orewhog na ze? Ababog avro, o jo Setan
oja re o bebe emog Izrel hog nyae rog ahwo
erewho egedhog.

w15 3/15 31

**Re Oleleikristi O “Rog . . . Evaog Olori na
Ovo” Kog O gbe Lohog?**

Dede na, Jihova o ke omai ohre evao Ebai-
bol na no ma rog evao Olori na ovo.
Fikieme? Fikino o rie oware no u woma ke
idibo rie. Oronikog o gwolohog tho omai no ebe-
be no i re noi ze ovo ho no ma te jowog no
u fo ho, rekog o gwolohog no ma wo evawere.
Evaog oke Nehemaya no ahwo Ju buobu a je
rehog ahwo erewho efa no e je gog Jihova ha,
Nehemaya o rog ekpehre uruemu Solomog
ke ae oriruo. Dede no “Oghene [Solomog] o
you rie, . . . eyae erara na a ru rie thog uzi.”
(Neh. 13:23-26) Fiki ewoma idibo rie Oghene
o ro jie uzi ke omai no ma rog evao
ukoko na ovo. (Ol. 19:7-10; Aiz. 48:17, 18)
Uzi nana o were Ileleikristi uzeme yeg a be
rerooso Oghene ke okpovio. Fikiere, no a te
bi yoeme ke Oghene wohog Osu rai, u re
dheseg no a gine vuhumu no oye hog Osu
Ehrugbakpo na.—Itẹ 1:5.

w15 8/15 26 ¶12

**Yoroma ke Ekpehre Usu Evaog Edog Urere
Nana**

¹² Ekpehre usu no a re whaha u wuzou gaga,
maero rokog Ileleikristi no e gwolohog rog. Ebai-
bol na o vevae omai unu no: “Wha mu usu
no u fo ho kugbe enog e rro Ileleikristi hi hi.
Didi usu erereokie o wo kugbe emuemu?

Hayo didi usu elo o wo kugbe ebi?” (2 Kọ. 6:14) Ebaibol na ọ hrẹ idibo Ọghenẹ nọ e be gwoጔ ọrivẹ oroo inọ a rọo “evaጔ olori na ọvo,” koyehọ a rọo Oleleikristi nọ ọ rọ oma mudhe jẹ họ-ame no ọvo, ọnọ o bi yeri uzuazọ lele iwuhrẹ Ebaibol na. (1 Kọ. 7:39) Nọ Oleleikristi ọ tẹ rọo ibe Oleleikristi, u re ru nọ o re ro wo ọrivẹ nọ ọ roma mudhe kẹ Jihova na, onọ u re fiobohọ kẹ ai kru egba-kiete rai.

Eware Aghae nọ Whọ Kiẹ Via

w04 2/1 19 ¶4

Jihova Ọ Rẹ Kẹ Omai Egwoጔ Okpẹdẹ Mai

⁴ Olẹ mai kẹ emu okpẹdoke o rẹ jẹ kare-ghẹhọ omai kpahe egwoጔ mai kẹ emuore abọ-ẹzi ekẹdẹ kẹdẹ. Dede nọ ohọo u kpe rie gaga nọ ọ se emu ba evaጔ oke krẹkri no, Jesu ọ se ẹdawọ Setan inọ o zihe itho ruጔ ebrẹdi, ta nọ: “A kere nọ, ‘Fiki ebrẹdi ọvo ohwo ọ rẹ rọ zọ họ, rekọ fiki kẹme kẹme nọ ọ via no unu Ọghenẹ ze.’” (Matiu 4:4) Jesu ọ jọ etenẹ wariẹ eme Mosis ọruẹaro na, ọnọ ọ ta kẹ emọ Izrẹl nọ: “[Jihova] o te ru owhai kpotọ jẹ rehọ ohọo kpe owhai ọ tẹ rehọ mana kuጔ owhai, enọ owhai avọ esẹ rai a riẹ hẹ; re o ru owhai riẹ nọ fiki ebrẹdi ọvo ohwo ọ rẹ rọ zọ họ, rekọ fiki kẹme kẹme nọ o via no unu ỌNOWO na ze.” (Izie-wariẹ 8:3) Edhere nọ Jihova ọ rọ kẹ emọ Izrẹl emana na oronikọ emuore iwo ọvo o kẹ rai hi rekọ o kẹ rai iwuhrẹ abọ-ẹzi re. Uwuhrẹ jọ họ, a rẹ “kua [utho] emu okpẹdẹ rai kẹdẹ kẹdẹ.” A tẹ kua vi onọ a rẹ sae re evaጔ okpẹdẹ, enọ i kiọkọ i ve muhọ egbo, je wo ihori. (Ọnyano 16:4, 20) Ghele na, evaጔ ẹdẹ avọ ezeza nọ a jẹ hae kua erọ ẹdẹ ivẹ, koyehọ erọ ẹdẹ ọyena gbe erọ Ẹdijala, enọ e herioke i je gbo hayo wo ihori hi. (Ọnyano 16:5, 23, 24) Fikiere emana na o wuhrẹ i rai inọ a re yo ẹme gbe nnọ oroni-

kọ ebrẹdi ọvo uzuazọ rai o roma hwa ha rekọ “kẹme kẹme nọ ọ via no unu ỌNOWO na ze.”

Ẹme nọ A re Ru Ovavo

w06 1/1 30 ¶14-15

Ẹrẹreokie Nọ Ma Re Le O Rẹ Thọ Omai

¹⁴ Omoke kpẹkpẹe taure emọ Izrẹl a tẹ te ruጔ Ẹkwoto Eyaa na, Jihova ọ vẹvẹ e rai unu inọ ọyomariẹ na ọ thọ rai ẹro ho. Ọ ta nọ: “Wha sẹro oma rai, ogberọ erehe ỌNOWO Ọghenẹ rai ọ vẹ te thoro owhai ẹro, wha vẹ te se izi avọ izi-eguae gbe ijaje riẹ ba eko-ko, enọ me je kẹ owhai, nenẹ na: Ogberọ erehe, nọ wha te re eva vọ no, jẹ bọ ema-mọ iwou nọ wha be ria no, nọ ithuru avọ owa erao rai i je ti vi no, nọ isiliva avọ oro i je bu no, gbe eware nọ wha wo kpobi i je ti vi no, wha ve ti wo okpiroro, ỌNOWO Ọghenẹ rai ọ vẹ te thoro owhai ẹro.”—Izie-wariẹ 8:11-14.

¹⁵ Kọ ọkpọ oware utioye na o rẹ sae via nenẹ? E, otẹronọ ma rehọ eware nọ i fo karo ho. Dede na, ma tẹ be kake gwoጔ ẹrẹ-reokie Ọghenẹ, egagọ efuafo e rẹ jọ oware nọ o mae roja evaጔ uzuazọ mai. Wọhọ epa-nọ Pọl ọ ta udu họ omai awọ nọ ma ru, ma te ‘dẹ uvẹ oke na’ je wo oma ovẹrẹ evaጔ odibogba mai. (Ahwo Kọlọsi 4:5; 2 Timoti 4:2) Rekọ otẹronọ akporiጔ gbe isiuru akpọ na e rro omai oja vi ekpohọ iwuhrẹ gbe usi-uwoma ota, a sae ta nọ Jihova ọ thoro omai ẹro no keme ma fi rie họ oria avivẹ evaጔ uzuazọ mai. Pọl ọ ta inọ evaጔ edẹ urere na, ahwo a ti “yowọ enu-awere siጔ Ọghenẹ ba.” (2 Timoti 3:4) Uvi Ileleikristi a rẹ kiẹ omai rai riwi ẹsikpobi re u mu ai ẹro inọ iroro itieye na i bi kpomahọ ae he. —2 Ahwo Kọrint 13:5.

AZEZA 28-AHRE 4

EWARE AGHAE NỌ E RRỌ EBAIBOL NA | IZIEWARIE 9-10

“Eme Jihova Ọghenẹ Rai Ọ Gwọlọ Mi Owhai?”

w10 1/1 20 ¶3-4

Eme Jihova Ọ Jọ Obọ Mai Gwọlọ?

Kọ eme o rẹ sae wọ omai rọ unevaze yoẹme kẹ Ọghenẹ? Mosis ọ fodẹ oware ovo jọ: “Ozọ ỌNOWO Ọghenẹ.” (Owọ avọ 12) Ozọ nana oronikọ iguegue orọ uye nọ u re no aghemeeyo ze he, rekọ adheẹ rọkẹ Ọghenẹ gbe izi riẹ. Ma te wo uvi ozodhe Ọghenẹ uti-ona, ma te whaha oware nọ o rẹ dhae eva.

Eme họ ugogo oware nọ u fo nọ o rẹ wọ omai yoẹme kẹ Ọghenẹ? Mosis ọ ta nọ: “Yo [Jihova] . . . rehọ eva rai kpobi ga ỌNOWO na Ọghenẹ rai, gbe ẹzi rai kpobi.” (Owọ avọ 12) Uyoyou nọ a re wo kẹ Ọghenẹ u vi ọwhewhe nọ a re wo kẹ. Obe jọ o ta nọ: “Esejọ, eme Hibru nọ a re ro dhesẹ ọwhe-
whe hayo oware nọ u te ohwo udu o rẹ sai je dhesẹ owojẹ nọ u re lele iei.” Obe nana o ta re inọ re a you Ọghenẹ u dhesẹ nọ ohwo ọ rẹ “rọ uyoyou jowọ” evaọ usu riẹ ku-gbe Ọghenẹ. Koyehọ, oteronọ ma gine you Ọghenẹ, ma te jowọ hayo ru eware nọ ma riẹ nọ e rẹ were iẹe.—Itẹ 27:11.

w10 1/1 20 ¶6

Eme Jihova Ọ Jọ Obọ Mai Gwọlọ?

Unevaze nọ ma re ro yoẹme o rẹ wha eghale se omai. Mosis o kere nọ: “Koko izi . . . no me je kẹ owhai nenẹ na fiki ewoma rai.” (Owọ avọ 13) Ehe, uzi Jihova kpobi—oware kpobi nọ ọ ta kẹ omai—o rrọ kẹ ewoma mai. Ewe o gbe jọ ere he? Ebaibol e ta nọ “Ọghenẹ họ uyoyou.” (1 Jọn 4:8) Fikiere, izi nọ e rrọ kẹ ewoma ibedẹ bedẹ mai ovo ọ kẹ omai. (Aizaya 48:17) Eruo oware kpobi nọ

Jihova ọ ta kẹ omai, o te thọ omai no idhọ-
ve buobu enena je su kpohọ eghale nọ i wo oba ha evaọ otọ esuo Uvie riẹ.

c/ 16 ¶2

Kọ Whọ Sai Ghine ‘Si Kẹle Ọghenẹ’?

² Abraham ọ oke anwae yọ omọvo jọ nọ ọ reawere usu utioye na. Jihova o se ọsẹ anwae oyena “ogbenyusu mẹ.” (Aizaya 41:8) Ehe, Jihova ọ rehọ Abraham wọhọ ogbenyusu riẹ. A kẹ Abraham uwe usu okpe-kpe utioye na keme “ọ rọ ẹrosuọ Ọghenẹ.” (Jemis 2:23) Nenẹ re, Jihova ọ be gwọlọ uwe nọ o re ro “bigba” enọ e be rọ uyoyou gọe. (Iziewarie 10:15, NW) Eme riẹ ọ tudu-họ omai awọ nọ: “Bigba Ọghenẹ, o re ti bigba owhe.” (Jemis 4:8) Ma jọ eme nana ruẹ uzizie gbe eyaa.

Eware Aghae nọ Whọ Kie Via

it-1 103

Ahwo Anak

Uye ahwo nọ a rro thesiwa nọ a je rria ekwotọ igbehru Kenan gbe eria jọ nọ e kẹle abade evaọ ofẹ oboze ovatha-ọre. Evaọ oke jọ, ezae esa ahwo Anak jọ nọ e viodẹ gaga nọ a re se Ahaeman, Shishae, gbe Talmae a je rria Hebron. (Ik 13:22) Etenẹ ekiotọ ahwo Hibru ikpegbivẹ na a jọ kake ruẹ ahwo Anak na, nọ ekiotọ ikpe a rọ nẹ ekpehre iyẹ-rẹ, onọ o wha ozọ họ ahwo Izrẹl oma. A je ta nọ ezae nana yọ ahwo uye Neofilim nọ e jariẹ taure Owhe Ologbo na o te ti ku. Yọ a ta nọ a tẹ rọ ahwo Hibru na wawọ ae a wọhọ “ebaka” evaọ aro rai. (Ik 13:28-33; Izi 1:28) Fikinọ a jọ ruaro thethei gaga u ru nọ a je hae rọ rehọ ae dhesẹ ahwo Imim gbe ahwo Refeyem nọ e jọ egwara. O wọhọ nọ fikinọ a jọ gaga na u ru nọ a je hae rọ rehọ ae bru ohare inọ: “Ono ọ rẹ sai dikihe lele ahwo Anak hore?”—Izi 2:10, 11, 20, 21; 9:1-3.

